

V Bruseli 13. novembra 2023
(OR. en)

14512/23

COPS 542
POLMIL 301
SPACE 84
CONOP 113
EUMC 473
EU-GNSS 20
TRANS 497
CSC 522
CSDP/PSDC 767
CFSP/PESC 1526

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	ST 14509/23 COPS 512 POLMIL 284 SPACE 77 CONOP 102 EUMC 452 EU-GNSS 18 TRANS 454 CSC 501 CFSP/PESC 1447 CSDP/PSDC 730
Predmet:	Závery Rady o stratégii EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o stratégii EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu v znení, ktoré Rada schválila na svojom zasadnutí konanom 13. novembra 2023.

Závery Rady
o stratégii EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

PRIPOMÍNAJÚC

- Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti¹,
- Závery Rady z 23. mája 2023 o spravodlivom a udržateľnom využívaní vesmíru²,
- Závery Rady z 10. júna 2022 o prístupe EÚ k manažmentu vesmírnej prevádzky³,
- Závery Rady z 23. mája 2022 o vývoji prístupu Európskej únie ku kybernetickej bezpečnosti⁴,
- Závery Rady z 21. júna 2022 o rámci pre koordinovanú reakciu EÚ na hybridné kampane⁵,
- Závery Rady z 11. novembra 2020 s názvom Usmernenia týkajúce sa európskeho príspevku k stanoveniu kľúčových zásad pre celosvetové vesmírne hospodárstvo⁶,

¹ 7371/22.

² 9675/23.

³ 10071/22.

⁴ 9364/22.

⁵ 10016/22.

⁶ 12851/20.

1. UZNÁVA, že vesmírne technológie, údaje a služby sa stali nenahraditeľnými pre európske spoločnosti a hospodárstva aj v každodennom živote Európanov a sú hnacími silami výskumu, technologického rozvoja a inovácie, vytvárania pracovných príležitostí a hospodárskeho rastu, zvyšovania európskej konkurencieschopnosti, podpory zelenej a digitálnej transformácie, ochrany EÚ a jej občanov a zaručenia ich bezpečnosti a zvyšovania odolnosti a bezpečnosti EÚ, preto OPĀTOVNE POTVRDZUJE strategickú povahu vesmíru, ako aj to, že je potrebné, aby sme riešili súčasné a nadchádzajúce výzvy v tejto oblasti spoločne ako Európania; ZDÔRAZŇUJE odhodlanie EÚ ako globálnej vesmírnej veľmoci poskytnúť okamžité a dlhodobé riešenia týchto výziev;

2. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že vesmír je globálnym verejným statkom, ktorý môžu voľne skúmať a využívať všetky štáty bez akejkoľvek diskriminácie, rovnocenne a v súlade s medzinárodným právom; OPAKUJE, že na kozmický priestor sa vzťahuje medzinárodné právo, najmä Charta Organizácie Spojených národov a medzinárodné humanitárne právo, a PRIPOMÍNA, že Zmluva o kozmickom priestore prípadne ďalšie uplatniteľné zmluvy OSN o kozmickom priestore a usmerňujúce zásady vypracované v rámci OSN predstavujú základný kameň globálneho riadenia v kozmickom priestore a poskytujú základný rámec pre mierové skúmanie a využívanie kozmického priestoru v prospech všetkých krajín bez ohľadu na stupeň ich hospodárskeho alebo vedeckého rozvoja, a preto ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité, aby sa vesmírne činnosti vykonávali v súlade s nimi; NALIEHAVO VYZÝVA Komisiu, aby predložila výsledky analýzy právnych prvkov a dôsledkov vyhlásenia, že EÚ prijíma práva a povinnosti vyplývajúce z príslušných zmlúv a dohôd Organizácie Spojených národov o kozmickom priestore, ktoré sa očakáva od všetkých významných vesmírnych veľmocí, a aby v prípade potreby pripravila návrh na túto tému;

3. KONŠTATUJE, že kozmický priestor je doména, v ktorej súperí stále viac aktérov, a že medzinárodný poriadok založený na pravidlách sa v posledných rokoch čoraz viac spochybňuje; ZDÔRAZŇUJE, že nezodpovedné a nepriateľské správanie v kozmickej doméne sa v posledných rokoch zintenzívnilo, čím sa zvýšilo riziko účinkov presahovania na európskych občanov, organizácie, priemyselné odvetvia a podniky; OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE negatívny vplyv deštruktívnych skúšok riadených protisatelitných striel s priamym vzostupom na vnímanie hrozieb, ako aj na vznik vesmírneho odpadu, ktoré môžu brániť voľnému prístupu do vesmíru; PRIPOMÍNA, že posledná ruská deštruktívna skúška riadenej protisatelitnej strely v novembri 2021, pri ktorej vzniklo značné množstvo vesmírneho odpadu, a kybernetický útok na vesmírnu telekomunikačnú infraštruktúru ViaSat, ku ktorému došlo vo februári 2022 pri eskalácii útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, mali významné účinky presahovania, čo dokazuje, že vesmírna bezpečnosť, vesmírna ochrana a kybernetická bezpečnosť sú úzko prepojené; PODČIARKUJE, že ohrozovanie vesmírnej infraštruktúry, systémov a služieb môže byť neoddeliteľnou súčasťou hybridných stratégií spájajúcich zastrašovanie, destabilizáciu a narušenie hospodárstva a môže mať nepredvídateľné dôsledky pre širokú škálu používateľov; ZDÔRAZŇUJE, že takéto správanie má vplyv na bezpečnosť a obranu EÚ, jej členských štátov a občanov;

4. UZNÁVA, že nezodpovedné a nepriateľské správanie vo vesmíre vrátane pokusov o zasahovanie do vesmírnej infraštruktúry, systémov a služieb, manipuláciu s nimi, ich narušenie alebo zničenie môže brániť využívaniu základných vesmírnych služieb; ZDÔRAZŇUJE, že to má potenciál oslabiť bezpečnosť a ochranu EÚ, jej členských štátov a občanov, ako aj jej hospodársku bezpečnosť a ovplyvniť základné služby vrátane služieb na podporu demokratických inštitúcií a procesov, a tiež ohroziť medzinárodnú bezpečnosť a stabilitu;
5. PRIPOMÍNA, že vesmír je kľúčom k slobode konania EÚ a jej autonómnemu rozhodovaniu v oblasti bezpečnosti a obrany, a OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že vesmír je ako operačná doména dôležitý pre bezpečnosť a obranu rovnako ako pozemná, námorná, vzdušná a kybernetická doména;
6. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zvýšiť odolnosť vesmírnych prostriedkov EÚ a schopnosť rýchlo odhaľovať a identifikovať nepriateľské a nezodpovedné správanie a primerane, účinne a rozhodne na ne reagovať s využitím všetkých dostupných nástrojov EÚ v koordinácii s členskými štátmi EÚ, s ohľadom na ich vnútroštátne právomoci a v súlade s osobitným charakterom bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov;

7. UZNÁVA, že je dôležité vyvíjať vesmírne systémy a služby s dvojakým použitím s cieľom už od začiatku čo najviac zohľadniť potreby používateľov v oblasti bezpečnosti a obrany a zároveň zaručiť potrebnú úroveň bezpečnosti a odolnosti a zachovať civilnú povahu Vesmírneho programu Únie, a OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE význam riešení odberateľského vesmírneho sektora pre bezpečnosť a obranu, ako aj potrebu podporovať využívanie zo strany používateľov; pričom PODČIARKUJE, že by to prispelo k podpore inovácie v EÚ, posilneniu konkurencieschopnosti vesmírneho sektora a posilneniu spolupráce medzi členskými štátmi;
8. ZDÔRAZŇUJE, že zverejnenie stratégií, doktrín a politík v oblasti bezpečnosti vesmírneho priestoru je kľúčovým opatrením v oblasti transparentnosti a budovania dôvery, ktoré uznáva Organizácia Spojených národov, a že sa ním prispieva k objasneniu zámerov a vysvetľuje odhodlanie EÚ a jej členských štátov predchádzať hrozbám a reagovať na ne;
9. v tejto súvislosti VÍTA spoločné oznámenie s názvom Stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu⁷; DOMNIEVA SA, že sa v ňom stanovujú základy potrebné na to, aby sa strategickej povahe vesmíru venovala náležitá pozornosť, a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zabezpečiť včasné vykonávanie opatrení, na ktorých sa členské štáty dohodli v týchto záveroch Rady;

⁷ 7315/23.

I. ZLEPŠENIE CHÁPANIA VESMÍRNYCH HROZIEB

10. VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby v koordinácii s členskými štátmi a na základe ich odborných znalostí každoročne vypracoval dôvernú analýzu panorámy vesmírnych hrozieb zameranú na aktérov ohrozujúcich EÚ v kozmickej doméne; VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby túto analýzu v nevyhnutnom rozsahu poskytol členským štátom EÚ, ako aj príslušným zainteresovaným stranám EÚ; NABÁDA Komisiu, ako aj verejné a súkromné subjekty pôsobiace v oblasti vesmíru, aby prispeli k chápaniu vesmírnych hrozieb prostredníctvom monitorovania bezpečnosti svojich vesmírnych programov; VYZÝVA jednotnú kapacitu na analýzu spravodajských informácií (SIAC), aby pri preskúmaní analýzy hrozieb EÚ zohľadnila výročnú analýzu panorámy vesmírnych hrozieb,
11. na tento účel NABÁDA na posilnenie SIAC pod vedením vysokého predstaviteľa spolu s vojenskými a civilnými spravodajskými službami členských štátov s cieľom zlepšiť ich strategické chápanie vesmírnych hrozieb a protivesmírnych aktivít tým, že sa zahrnú do spravodajských požiadaviek; VÍTA príspevok Satelitného strediska EÚ (Satcen) k podpore SIAC ako inštrumentálnej autonómnej spôsobilosti EÚ poskytujúcej geopriestorové spravodajstvo;

II. POSILNENIE ODOLNOSTI A OCHRANA VESMÍRNYCH SYSTÉMOV A SLUŽIEB V EÚ

12. PODČIARKUJE, že je dôležité ďalej zvyšovať úroveň ochrany a odolnosti vesmírnych systémov a služieb, ako aj kritických hodnotových reťazcov v EÚ a jej členských štátoch;

13. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebný spoločný rámec EÚ pre odolnosť, v ktorom sa zohľadnia osobitosti vesmírneho sektora a jeho priemyselnej základne, viacrozmerné bezpečnostné hrozby ovplyvňujúce vesmírne infraštruktúry, systémy a služby a potreba zabrániť fragmentácii jednotného trhu s vesmírnymi službami a produktmi a zároveň sa posilní globálna konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu EÚ; UZNÁVA zámer Komisie navrhnúť na základe posúdenia vplyvu a konzultácií so zainteresovanými stranami legislatívny návrh („právny predpis EÚ o vesmíre“) prispôsobený potrebám vesmírneho sektora a zameraný na kľúčové aspekty odolnosti, bezpečnosti a udržateľnosti vesmírnych činností, ktorým by sa doplnila smernica NIS 2 a smernica CER, prispelo sa k vymedzeniu a presadzovaniu spoločných noriem a podporilo sa zodpovedné správanie vo vesmíre v súlade s prebiehajúcimi diskusiami v OSN; PODPORUJE úzku konzultáciu s členskými štátmi a PRIPOMÍNA, že je potrebné v plnej miere rešpektovať ich právomoci a výsady, a to aj pri ochrane ich národnej bezpečnosti; PRIPOMÍNA, že pri vymedzovaní a vykonávaní bezpečnostných požiadaviek je potrebné v plnej miere dodržiavať zásadu proporcionality, pričom treba zohľadniť osobitosti technologických kapacít členských štátov; ZDÔRAZŇUJE úlohu, ktorú zohráva Agentúra EÚ pre vesmírny program (EUSPA) ako štruktúra na monitorovanie vesmírnej bezpečnosti vesmírneho programu EÚ, ZDÔRAZŇUJE jej kľúčový význam pri zaisťovaní prevádzkovej bezpečnosti satelitných systémov EÚ, čím prispieva k strategickej autonómii EÚ, a VYZÝVA na vytvorenie lepšej koordinácie medzi EUSPA a národnými strediskami na monitorovanie bezpečnosti;

14. UZNÁVA význam posilnenia informovanosti a odolnosti vesmírneho priemyslu EÚ, najmä preto, že komerční aktéri prispievajúci k bezpečnosti a obrane EÚ a jej členských štátov by sa mohli stať potenciálnymi cieľmi nepriateľského konania; v tejto súvislosti VÍTA návrh Komisie zriadiť s podporou EUSPA v roku 2024 stredisko EÚ pre výmenu a analýzu vesmírnych informácií (ISAC) s cieľom uľahčiť výmenu najlepších postupov v oblasti opatrení zameraných na odolnosť, rozvíjať odborné znalosti v oblasti bezpečnosti a posilniť odolnosť vesmírneho priemyslu EÚ vrátane nových komerčných aktérov („New Space“);
15. UZNÁVA, že je potrebné ďalej posilňovať technologickú suverenitu a konkurencieschopnosť vesmírneho sektora EÚ prostredníctvom bezpečnosti dodávok a neobmedzeného prístupu ku kritickým technológiám relevantným pre vesmír a zároveň zachovať vzájomne prospešnú spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi partnermi; ZDÔRAZŇUJE význam spoločnej pracovnej skupiny Komisie (s podporou EUSPA), Európskej vesmírnej agentúry a Európskej obrannej agentúry (EDA) pod vedením vysokého predstaviteľa; NALIEHAVO VYZÝVA Komisiu, aby v akte o čípoch zohľadnila potreby vesmírnych systémov EÚ s cieľom vyvinúť komponenty, v prípade ktorých boli identifikované kritické závislosti, a podporiť dodávateľské reťazce EÚ, ktoré sú rozhodujúce pre vesmírne misie EÚ, najmä pre vesmírne programy EÚ; BERIE NA VEDOMIE prebiehajúce preskúmanie nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií zo strany Komisie a jeho význam pre preverovanie PZI v prípadoch, keď boli zistené hrozby pre bezpečnostné záujmy EÚ a/alebo členských štátov;

16. ZDÔRAZŇUJE význam výskumných a inovačných činností pri znižovaní strategickej závislosti v prípade technológií, ktoré sú rozhodujúce pre prebiehajúce a budúce vesmírne projekty v EÚ, ako aj pre vesmírny programy EÚ, a pri súčasnom posilňovaní globálnej konkurencieschopnosti vesmírneho priemyslu EÚ; NABÁDA Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi, odvetviami EÚ a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami vypracovala plán budúcich výskumných a inovačných činností;
17. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné urýchliť inováciu v oblasti vznikajúcich prelomových technológií, ako je nový prístup k vesmírnym technológiám, údržba na obežnej dráhe, medzisatelitné pripojenie alebo šifrovacie technológie;

III. REAKCIA NA VESMÍRNE HROZBY

18. ZDÔRAZŇUJE, že posilnením vesmírnej bezpečnosti sa posilní bezpečnosť EÚ a jej členských štátov; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zvýšiť možnosť využívať v jednotlivých prípadoch všetky dostupné nástroje na predchádzanie vesmírnym hrozbám, odrádzanie od nich a v prípade potreby na zabezpečenie primeranej reakcie na ne;

19. vychádzajúc zo skúseností získaných v posledných rokoch pri vykonávaní rozhodnutia Rady (SZBP) 2021/698 z 30. apríla 2021,⁸ VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby posilnil architektúru reakcie na vesmírne hrozby a preskúmal ďalšie možnosti reakcie, ako sú vyhlásenia a preventívne, stabilizačné a kooperatívne opatrenia v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane prípadných reštriktívnych opatrení, na tento účel VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby v spolupráci s Komisiou, pokiaľ ide o aspekty budovania kapacít, vypracoval osobitný súbor nástrojov pre spoločnú reakciu EÚ na nezodpovedné a nepriateľské správanie v kozmickej doméne, a to v úzkej koordinácii s členskými štátmi, čím sa doplnia bezpečnostné rámce, ktoré už boli zavedené v iných strategických doménach, a najmä súbor nástrojov kybernetickej diplomacie a hybridný súbor nástrojov, pričom sa bude čerpať zo skúseností získaných pri vytváraní týchto nástrojov;

⁸ Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/698 z 30. apríla 2021 o bezpečnosti systémov a služieb, ktoré sa zavádzajú, prevádzkujú a používajú v rámci Vesmírneho programu Únie a ktoré môžu ovplyvniť bezpečnosť Únie, a o zrušení rozhodnutia 2014/496/SZBP naposledy zmenené rozhodnutím Rady (SZBP) 2023/598 zo 14. marca 2023, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2021/698 s cieľom zahrnúť Program Únie pre bezpečnú konektivitu.

20. PRIPOMÍNA, že rozhodnutie prisúdiť vesmírnu hrozbu konkrétnemu aktérovi z tretieho štátu zostáva zvrchovaným politickým rozhodnutím členských štátov založeným na širokej škále spravodajských a iných informácií, ako aj technických dôkazov, a malo by sa prijať na základe individuálneho posúdenia v súlade s medzinárodným právom o zodpovednosti štátu; PODČIARKUJE, že je potrebné posilniť výmenu informácií a spoluprácu medzi členskými štátmi, ako aj s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby bolo možné včas získať relevantné bezpečnostné a spravodajské informácie, a to aj pokiaľ ide o prisúdenie, ak je to možné, zodpovednosti, a tým umožniť rýchlu, účinnú a odôvodnenú reakciu na vesmírne hrozby a nepriateľské konanie v kozmickej doméne;
21. ZDÔRAZŇUJE, že v záujme ochrany vesmírnych systémov a služieb EÚ a členských štátov pred hrozbami by strategické spravodajské informácie mali byť dopĺňané spoľahlivými, využiteľnými a včasnými informáciami o udalostiach súvisiacich s bezpečnosťou v kozmickej doméne; ZDÔRAZŇUJE, že takéto informácie o kozmickej doméne sú nevyhnutné na podporu rozhodnutia vedúceho k reakcii na vesmírne hrozby a nepriateľské konanie; PRIPOMÍNA, že informácie o kozmickej doméne sú zvrchovanou výsadou a kapacitou členských štátov a pochádzajú z rôznych zdrojov a že výmena týchto informácií je nezávislým a dobrovoľným rozhodnutím každého členského štátu; VYZÝVA vysokého predstaviteľa, členské štáty s príslušnými spôsobilosťami a prostriedkami a podľa potreby Komisiu, aby vymedzili opatrenia na výmenu a využívanie takýchto informácií o kozmickej doméne s cieľom umožniť Rade viesť informovanú diskusiu o reakcii na konkrétnu vesmírnu hrozbu;

22. VYZÝVA členské štáty, aby v prípade potreby posilnili civilno-vojenskú spoluprácu, pokiaľ ide o odbornú prípravu a cvičenia v oblasti vesmírnej bezpečnosti a obrany, a aby zvýšili európsku kompetenciu v oblasti cvičení, navrhovania, plánovania a hodnotenia využitím zručností a spôsobilostí členských štátov; vychádzajúc z každoročného vykonávania rozhodnutia Rady (SZBP) 2021/698 a iných vesmírnych cvičení organizovaných členskými štátmi a partnermi VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby vypracoval viacročný plán pravidelných cvičení v oblasti vesmírnej bezpečnosti a obrany medzi komunitami a na viacerých úrovniach s cieľom otestovať a rozvíjať reakciu EÚ na rozsiahle incidenty v oblasti vesmírnej bezpečnosti za účasti Rady, Komisie a príslušných zainteresovaných strán, ako sú EUSPA, Vojenský štáb EÚ a Satcen, a v prípade potreby príslušných súkromných aktérov; VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby podľa potreby zapojil príslušné pracovné skupiny Rady vrátane Vojenského výboru EÚ; ZDÔRAZŇUJE, že takýto program vesmírnych cvičení by mal byť prepojený so všeobecnou politikou EÚ v oblasti cvičení krízového riadenia a mal by k nej prispievať;

23. v súlade so Strategickým kompasom ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné ďalej investovať do vzájomnej pomoci zakotvanej v zmluvách EÚ (článok 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii) v súlade s príslušnými zásadami medzinárodného práva a s prihliadnutím na osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov; PODČIARKUJE, že útoky v kozmickej doméne by mohli predstavovať ozbrojenú agresiu voči jednému alebo viacerým členským štátom na ich území, a teda byť dôvodom na uplatnenie článku 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii; ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zvyšovať pripravenosť; VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby pokračoval v prebiehajúcej spolupráci s členskými štátmi prostredníctvom pravidelných cvičení zameraných na vykonávanie uvedeného článku vo všetkých strategických doménach vrátane udalostí súvisiacich s vesmírom, ktoré predstavujú ozbrojenú agresiu voči jednému alebo viacerým členským štátom;

IV. ZLEPŠENIE VYUŽÍVANIA VESMÍRU NA ÚČELY BEZPEČNOSTI A OBRANY

24. PRIPOMÍNA, že vesmír je rozhodujúcim faktorom umožňujúcim vojenské misie a operácie, ako aj jedna z operačných domén spolu s pozemnou, námornou, vzdušnou a kybernetickou doménou;

25. OPAKUJE, že je potrebné plne začleniť vesmírny rozmer do plánovania a vykonávania misií a operácií spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP), a na tento účel VYZÝVA vysokého predstaviteľa, aby vypracoval koncepcie využívania vesmíru v rámci operačných záväzkov SBOP v plnom súlade s dlhodobým medzinárodným záväzkom EÚ posilniť bezpečnosť, stabilitu, ochranu a udržateľnosť kozmického priestoru a zabrániť pretekom v zbrojení v kozmickom priestore alebo ozbrojenému konfliktu v kozmickom priestore;
26. ZDÔRAZŇUJE, že väčšina vesmírnych spôsobilostí má povahu dvojakého použitia; UZNÁVA, že je potrebné využívať služby na vládne využitie na úrovni EÚ, ako aj využiť príležitosť na ich ďalší rozvoj, a to aj v oblasti bezpečnosti a obrany, bez zdvojovania existujúcich alebo plánovaných spôsobilostí na vnútroštátnej úrovni a pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov v tejto oblasti, pričom sa zároveň zachová civilná kontrola a civilná povaha vesmírnych programov EÚ a prednosť bude mať dosiahnutie všetkých cieľov vesmírneho programu EÚ v rámci tohto VFR;

27. VYZÝVA Komisiu, aby zvažila rastúci význam úlohy, ktorú zohráva vesmír v oblasti bezpečnosti a obrany, pri vývoji vesmírnych programov EÚ; v tejto súvislosti NABÁDA Komisiu, aby ďalej posilňovala synergie medzi vesmírnymi programami EÚ, Európskym obranným fondom a programom Horizont Európa; NABÁDA Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami zohľadnila potreby používateľov v oblasti bezpečnosti a obrany súvisiace s vesmírom, a VYZÝVA ju, aby pri koncipovaní a navrhovaní potenciálnych nových vesmírnych systémov a služieb EÚ a pri modernizácii tých existujúcich zohľadnila potrebné bezpečnostné a obranné potreby a požiadavky;
28. VYZÝVA EDA, aby určila obranné potreby a požiadavky týkajúce sa vesmíru, ktoré vyjadrili členské štáty, a NABÁDA členské štáty a EDA, aby využili príležitosť, ktorú poskytuje revízia plánu rozvoja spôsobilostí, na stanovenie vysokej úrovne ambícií pre rozvoj spôsobilostí v oblasti vesmírnej obrany založený na spolupráci na úrovni EÚ;

29. ZDÔRAZŇUJE kľúčovú úlohu, ktorú zohráva Satcen ako európska autonómna spôsobilosť poskytujúca produkty a služby vyplývajúce z využívania príslušných vesmírnych prostriedkov a doplnkových údajov, pri podpore rozhodovacej nezávislosti EÚ a jej členských štátov; ZDÔRAZŇUJE, že Strategický kompas vyzýva na posilnenie Satcenu s cieľom zvýšiť autonómne geopriestorové spravodajské spôsobilosti EÚ; ZDÔRAZŇUJE, že ich autonómnosť závisí od rozmanitosti zdrojov satelitných snímok a doplnkových údajov; v tomto kontexte VÍTA podpísanie spoločnej rámcovej dohody týkajúcej sa umožnenia prístupu k vesmírnym údajom z vládneho pozorovania Zeme pre Satcen, ako aj všetky relevantné súčasné a budúce projekty PESCO, ako je napr. Spoločné centrum na výmenu snímok z vládnych zdrojov;

30. VÍTA nadchádzajúce posúdenie možností rozvoja potenciálnej novej vládnej služby EÚ pre pozorovanie Zeme, ktorá by doplnila existujúce a plánované spôsobilosti, reagovala by na identifikované potreby a zohľadňovala existujúce iniciatívy v rámci Európskeho obranného fondu a projektov PESCO, ako sú EDF22 SPIDER a Spoločné centrum na výmenu snímok z vládnych zdrojov; NABÁDA Komisiu, aby v úzkej koordinácii s členskými štátmi posúdila možnosti dlhodobej implementácie, a to prípadne aj v súvislosti s budúcimi spôsobilosťami v oblasti pozorovania Zeme v EÚ a v súvislosti s preskúmaním úlohy stáleho zákazníka prostredníctvom nákupu údajov a služieb, najmä cez Satcen; PRIPOMÍNA, že členské štáty by mali zohrávať ústrednú úlohu pri riadení takejto potenciálnej služby, a to pri jej vymedzení aj realizácii, a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zohľadniť odborné znalosti a komplementaritu Satcenu a EUSPA; BERIE NA VEDOMIE návrh Komisie pomôcť vymedziť vhodné riadenie prostredníctvom pilotného projektu testovaného v rámci programu Copernicus v rámci VFR na roky 2021 – 2027 bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie o budúcom VFR, a to aj s cieľom zabezpečiť primeranú úroveň bezpečnosti a identifikovať príslušné technológie; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné rešpektovať civilnú povahu programu Copernicus a zachovať jeho súčasnú politiku v oblasti údajov a informácií;

31. PODČIARKUJE, že poskytovanie informácií súvisiacich s informáciami o kozmickej doméne je v právomoci členských štátov; NABÁDA na rozvoj ďalších špecializovaných spôsobilostí potrebných na získavanie informácií o kozmickej doméne, ako sú senzory, analytické spôsobilosti a iné technológie, a to ak je to možné, kolaboratívnym spôsobom aj s finančnou podporou z ERF; BERIE NA VEDOMIE návrh Komisie uskutočniť v úzkej spolupráci s vysokým predstaviteľom a členskými štátmi pilotný projekt s cieľom preskúmať budúce synergie so systémom dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru (SST) v EÚ; VÍTA projekty PESCO na podporu vytvárania sietí spôsobilostí v oblasti získavania informácií o dohľade nad kozmickým priestorom medzi členskými štátmi EÚ (ako je Európska sieť pre získavanie vojenských informácií o situácii v kozmickom priestore); OPAKUJE, že podporuje posilnenie spôsobilostí EÚ v oblasti SST;
32. ZDÔRAZŇUJE, že odolné služby určovania polohy, navigácie a určovania času (PNT), akou je verejná regulovaná služba (PRS) Galileo, sú rozhodujúcimi faktormi pre civilných a vojenských aktérov; UZNÁVA, že poskytnutie neobmedzeného a neprerušovaného prístupu k PRS na celom svete posilní bezpečnostnú a obrannú zložku spôsobilostí EÚ v oblasti PNT; ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité ďalej rozvíjať systém Galileo ako autonómnu európsku normu globálneho navigačného satelitného systému pod civilnou kontrolou s cieľom zaistiť mu dobrú pozíciu vo vzťahu k iným systémom satelitnej navigácie, ktoré sa používajú;

33. VÍTA rozvoj bezpečných a odolných komunikačných služieb pre vládnych používateľov prostredníctvom IRIS² a v tejto súvislosti NABÁDA Komisiu, aby v úzkej koordinácii s členskými štátmi preskúmala potenciálny rozvoj dodatočných služieb v rámci IRIS², a to aj na bezpečnostné a obranné účely; UZNÁVA príspevok, ktorý prináša ESA prostredníctvom vlastného voliteľného programu v oblasti zabezpečenej konektivity, ako aj úlohu, ktorú vykonáva v zmysle nariadenia, ktorým sa zriaďuje Program Únie pre bezpečnú konektivitu na obdobie 2023 – 2027;
34. ZDÔRAZŇUJE, že je naliehavo potrebné, aby EÚ a jej členské štáty zabezpečili autonómny, spoľahlivý, bezpečný, chránený, nákladovo efektívny a konkurencieschopný prístup do vesmíru, a to aj na bezpečnostné a obranné účely, a preto ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité, aby v EÚ boli dostatočné zariadenia na vynášanie na obežnú dráhu vrátane štartovacích rámp na podporu autonómneho prístupu EÚ a jej členských štátov do vesmíru; PODPORUJE navrhované posilnenie inovačných, spoľahlivých a všestranných systémov nosných rakiet EÚ, ktoré by mohli posilniť prístup EÚ do vesmíru, v úzkej spolupráci s ESA a bez toho, aby boli dotknuté jej činnosti v tejto oblasti, čím by sa doplnili existujúce nosné rakety EÚ potrebné na vynesenie komponentov v rámci vesmírneho programu EÚ; ZDÔRAZŇUJE, že uplatňovanie zásady európskej preferencie je kľúčom k dosiahnutiu cieľov nariadenia o kozmickom priestore; NABÁDA Komisiu, aby preskúmala možné spôsoby spoločného uspokojovania dopytu po európskych službách vynášania na obežnú dráhu a podpory rozvoja prevratných inovácií, ktoré majú zásadný význam pre konkurencieschopnosť priemyslu EÚ v oblasti vynášania na obežnú dráhu; PRIPOMÍNA, že je potrebné vymedziť európsku strategickú víziu s cieľom zabezpečiť spoľahlivý nákladovo efektívny autonómny prístup do vesmíru; VYZÝVA Komisiu, aby navrhla komplexný plán na zabezpečenie toho, aby jej inštitucionálne potreby spolu s vojenskými a bezpečnostnými potrebami členských štátov boli v nadchádzajúcich rokoch v plnej miere naplnené;

35. PRIPOMÍNA, že spolupráca medzi startupmi v oblasti vesmíru, bezpečnosti a obrany podporí rozvoj vznikajúcich a prelomových technológií a vysoko inovačných riešení pre bezpečnosť a obranu a posilní celkovú konkurencieschopnosť a inováciu vesmírneho a obranného priemyslu EÚ; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné posilniť spoluprácu medzi startupmi a etablovanými priemyselnými aktérmi, ako aj podporovať inkluzívnosť malých a stredných podnikov, a VYZÝVA, aby sa čo najlepšie využívali dostupné nástroje na úrovni EÚ, ako je iniciatíva pre podnikanie v oblasti vesmíru CASSINI a program EÚ pre inovácie v oblasti obrany – vrátane New Space;
36. v kontexte celoúnijného nedostatku zručností v oblasti vesmíru, bezpečnosti a obrany PODPORUJE rozvoj zručností vo verejnej správe vrátane obrany a spravodajstva a v odvetviach EÚ; PODPORUJE mapovanie činností v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy zamerané na vesmírnu bezpečnosť a obranu zo strany EDA s cieľom podporiť verejnú správu vrátane ozbrojených síl a spravodajských služieb; VYZÝVA Európsku akadémiu bezpečnosti a obrany, aby v úzkej koordinácii s členskými štátmi a EDA podporovala výmenu najlepších postupov, pokiaľ ide o odbornú prípravu a rozvoj zručností v oblasti vesmírnej obrany; VÍTA zámer Komisie rozvíjať vesmírnu akadémiu EÚ a rozsiahle partnerstvo v oblasti zručností s podporou EUSPA a NABÁDA Komisiu, aby ďalej podporovala regionálne klastre a iniciatívy, ktoré prispievajú k zlepšovaniu zručností v oblasti vesmírnej bezpečnosti a obrany;

V. **NADVÄZOVANIE PARTNERSTIEV PRE ZODPOVEDNÉ SPRÁVANIE
VO VESMÍRE**

37. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že globálne akceptované zásady zodpovedného správania by prispeli k zvýšeniu medzinárodnej spolupráce vo vesmíre, posilneniu vesmírnej bezpečnosti, prijatiu záväzkov vzájomne si nezasahovať do mierového prieskumu a využívania kozmického priestoru, uľahčeniu spravodlivého prístupu do kozmického priestoru a zvýšeniu transparentnosti a dôvery vo vykonávanie vesmírnych činností; ZDÔRAZŇUJE, že určité správanie štátov v kozmickom priestore môže byť hrozbou alebo byť vnímané ako hrozba a môže viesť k nekontrolovanej eskalácii, a to aj v dôsledku nedorozumenia, nesprávneho výkladu alebo nesprávneho odhadu;

38. OPĀTOVNE POTVRDZUJE, že vzhľadom na to, že mnohé vesmírne systémy majú povahu dvojakého použitia, najpraktickejšou a bezprostrednou cestou k zlepšeniu vesmírnej bezpečnosti v súčasnosti je prístup, ktorý znižuje vesmírne hrozby prostredníctvom zodpovedného správania, podporovaný príslušnými monitorovacími spôsobilosťami; PODČIARKUJE, že normy, pravidlá a zásady zodpovedného správania by sa mali zohľadňovať v celej škále vesmírnych činností, čím by sa významne prispelo k podpore bezpečnosti v kozmickom priestore, ako aj k zabezpečeniu stabilného, bezpečného a udržateľného využívania kozmického priestoru na mierové účely; OPĀTOVNE ZDÔRAZŇUJE, že pri riešení vesmírnych hrozieb pre medzinárodný mier a bezpečnosť je dôležitý inkluzívny formát a prístup zahŕňajúci viaceré zainteresované strany vrátane spolupráce s medzinárodnými organizáciami, komerčnými subjektmi a zástupcami občianskej spoločnosti; OPĀTOVNE POTVRDZUJE, že členské štáty EÚ sú pripravené pokračovať v práci pod záštitou OSN na stanovení takýchto noriem, pravidiel a zásad, pričom budú vychádzať z dynamiky, ktorú priniesla práca otvorenej pracovnej skupiny pre znižovanie vesmírnych hrozieb prostredníctvom noriem, pravidiel a zásad zodpovedného správania, ako aj z rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 77/41; OPAKUJE, že politické záväzky týkajúce sa zodpovedného správania nevyklúčujú možnosť prijatia právne záväzných nástrojov v budúcnosti, ktoré, aby boli účinné, musia byť overiteľné a musia zahŕňať všetky relevantné hrozby;

39. ODSUDZUJE vykonávanie skúšok deštruktívnych riadených protisatelitných striel s priamym vzostupom ako jasný akt nezodpovedného správania v kozmickom priestore; OPÄTOVNE POTVRDZUJE pevný záväzok členských štátov EÚ nevykonávať skúšky deštruktívnych riadených protisatelitných striel s priamym vzostupom podľa rezolúcie Valného zhromaždenia OSN č. 77/41 a VYZÝVA všetky štáty, aby sa k tomuto záväzku pripojili; ZNOVA PRIPOMÍNA, že členské štáty EÚ sú pripravené spolupracovať so všetkými členskými štátmi OSN a budovať pri tom na tomto základe s cieľom ďalej riešiť nezodpovedné správanie;
40. OPÄTOVNE POTVRDZUJE záväzok EÚ a jej členských štátov pokračovať v úsilí o riešenie výziev v kozmickom priestore a zintenzívniť ho prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a súčinnosti so zapojením všetkých členských štátov OSN a iných príslušných zainteresovaných strán a orgánov OSN, najmä v rámci procesov súvisiacich s prvým a štvrtým výborom OSN; ZAVÄZUJE SA, že sa bude nepretržite a konštruktívne zapájať v rámci všetkých príslušných medzinárodných organizácií, pričom zdôrazňuje, že v kozmickom priestore a v súvislosti s ním sa bez výhrad uplatňuje existujúce medzinárodné právo;

41. ZDÔRAZŇUJE výhody riešenia otázok vesmírnej bezpečnosti v rámci príslušných dialógov EÚ s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami; VÍTA dialógy o vesmírnej bezpečnosti s podobne zmýšľajúcimi bilaterálnymi partnermi a medzinárodnými organizáciami, najmä dlhodobý dialóg s USA ako strategickým partnerom; VYZÝVA vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby v súlade so svojimi príslušnými úlohami a právomocami preskúmali existujúce dvojstranné dialógy o vesmírnej bezpečnosti a v prípade potreby navrhli začatie podobných dialógov s ďalšími krajinami alebo relevantnými medzinárodnými organizáciami a aby v súlade so zaužívanou praxou pravidelne podávali členským štátom správy o prípravách a výsledkoch každého dialógu o vesmírnej bezpečnosti;

42. v nadväznosti na tretie spoločné vyhlásenie EÚ – NATO z 10. januára 2023 OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že je potrebné ďalej posilňovať, prehĺbovať a rozširovať spoluprácu s NATO v oblasti vesmíru pri plnom rešpektovaní dohodnutých hlavných zásad, konkrétne vzájomnej otvorenosti a transparentnosti, recipacity a inkluzívnosti, ako aj rozhodovacej autonómie oboch organizácií a s prihliadnutím na potrebu zabrániť zbytočnej duplicite a zachovať primeranú súdržnosť a interoperabilitu medzi týmito dvoma organizáciami; NABÁDA na úzku spoluprácu medzi zamestnancami EÚ a NATO s cieľom diskutovať o normách v oblasti vesmírnej bezpečnosti a obrany vrátane glosára a vymedzení pojmov; VYZÝVA vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby preskúmali potenciálne nové oblasti spolupráce v kozmickej doméne, ako je začlenenie zložky kozmickej domény do inkluzívnych spoločných cvičení, a zároveň pokračovali v zavedenej praxi vzájomných krížových brífingov a recipročných pozývaní na príslušné podujatia; v tejto súvislosti VÍTA prebiehajúcu prácu na nadviazaní štruktúrovaného dialógu o vesmíre medzi EÚ a NATO na pracovnej úrovni;

VI. ZÁVER

43. VYZÝVA vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby v úzkej koordinácii s členskými štátmi a v súlade s týmito závermi vykonávali Stratéziu v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu;
44. SO ZÁUJMOM OČAKÁVA prvú spoločnú výročnú správu vysokého predstaviteľa a Komisie v roku 2024 o dosiahnutom pokroku a možných ďalších opatreniach.
